

manifest *Dva tisíce slov* (Ludvík Vaculík)

Nejdřív ohrozila život našeho národa válka. Pak přišly další špatné časy s událostmi, které ohrozily jeho duševní zdraví a charakter. S nadějami přijala většina národa program socialismu. Jeho řízení se však dostalo do rukou nepravým lidem. Nevadilo by tolik, že neměli dost státnických zkušeností, věcných znalostí ani filosofického vzdělání, kdyby aspoň byli měli víc obyčejné moudrosti a slušnosti, aby uměli vyslechnout mínění druhých a připustili své postupné vystřídání schopnějšími.

Komunistická strana, která měla po válce velikou důvěru lidí, postupně ji vyměňovala za úřady, až je dostala všechny a nic jiného už neměla.

Musíme to tak říci a vědět to i ti komunisté mezi námi, jejichž zklamání nad výsledky je tak veliké jako zklamání ostatních. **Chybná linie vedení** změnila stranu z politické strany a ideového svazku v **mocenskou organizaci**, jež nabyla velké přitažlivosti pro vládychtivé sobce, vypočítavé zbabělce a lidi se špatným svědomím. Jejich příliv zapůsobil na povahu i chování strany; která nebyla uvnitř zařízena tak, aby v ní bez **ostudných příhod** mohli nabývat vlivu pořádní lidé, kteří by ji plynule proměňovali, tak aby se stále hodila do moderního světa.

Mnozí komunisté proti tomuto úpadku bojovali, ale nepodařilo se jim zabránit ničemu z toho, co se stalo. Poměry v komunistické straně byly modelem i příčinou stejných poměrů ve státě. Její spojení se státem vedlo k tomu, že ztratila výhodu odstupu od **výkonné moci**. Činnost státu a hospodářských organizací neměla kritiku. Parlament se odnaučil rokovat, vláda vládnout a ředitelé řídit. Volby neměly význam, zákony ztratily váhu. Nemohli jsme důvěřovat svým zástupcům v žádném výboru, a když jsme mohli, nedalo se po nich zas nic chtít, protože nemohli ničeho dosáhnout.

Ještě horší však bylo, že jsme už téměř nemohli důvěřovat ani jeden druhému. **Osobní i kolektivní čest** upadla. S poctivostí se nikam nedošlo a o nějakém oceňování podle schopností darmo mluvit. Proto většina lidí ztratila zájem o obecné věci a starala se jen o sebe a o peníze, přičemž ke špatnosti poměrů patří i to, že ani na ty peníze není dnes spolehnutí. Pokazily se vztahy mezi lidmi, ztratila se radost z práce, zkrátka přišly na národ časy, které ohrozily jeho duševní zdraví i charakter.

(Literární noviny, 27. června 1968, jedná se zhruba o první čtvrtinu celého manifestu)

1. Jakých chyb se podle autora dopustila komunistická strana?

2. Co bylo (podle autora či podle vás) důsledkem těchto chyb?

3. Jaké typy lidí získali postupně v komunistické straně vliv?

4. Uveďte z období 50. let nějakou ve 2. odstavci zmíněnou „ostudnou příhodu“.

5. Jak rozumíte slovům či slovním spojením:

- a) chybná linie vedení
- b) mocenská organizace
- c) výkonná moc
- d) osobní a kolektivní čest